

สิทธิคนพิการ

ประกาศกระทรวง พม.

ความพิการ **6** ประเภท (เดิม 5 ประเภท)

1. ทางการเห็น

2. ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

3. ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

4. ทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือออทิสติก

5. ทางสติปัญญา

6. ทางการเรียนรู้ (Learning Disorder : LD)

ทางการเห็น

- **ตาบอด** = เมื่อใช้แว่นสายตารธรรมดาแล้ว อยู่ในระดับต่ำกว่า ๓ ส่วน ๖๐ เมตร ($3/60$) หรือ ๒๐ ส่วน ๔๐๐ ฟุต ($20/400$) ลงมาจนกระทั่งมองไม่เห็น แม้แต่แสงสว่าง หรือมีลานสายตาแคบกว่า ๑๐ องศา
- **ตาเห็นเลือนราง** = เมื่อใช้แว่นสายตารธรรมดาแล้ว อยู่ในระดับตั้งแต่ ๓ ส่วน ๖๐ เมตร ($3/60$) หรือ ๒๐ ส่วน ๔๐๐ ฟุต ($20/400$) ไปจนถึงต่ำกว่า ๖ ส่วน ๑๘ เมตร ($6/18$) หรือ ๒๐ ส่วน ๗๐ ฟุต ($20/70$) หรือมีลานสายตาแคบกว่า ๓๐ องศา

0 ม.

ตาบอด

3/60 ม.

ตาเห็นเลือนราง

6/18 ม.

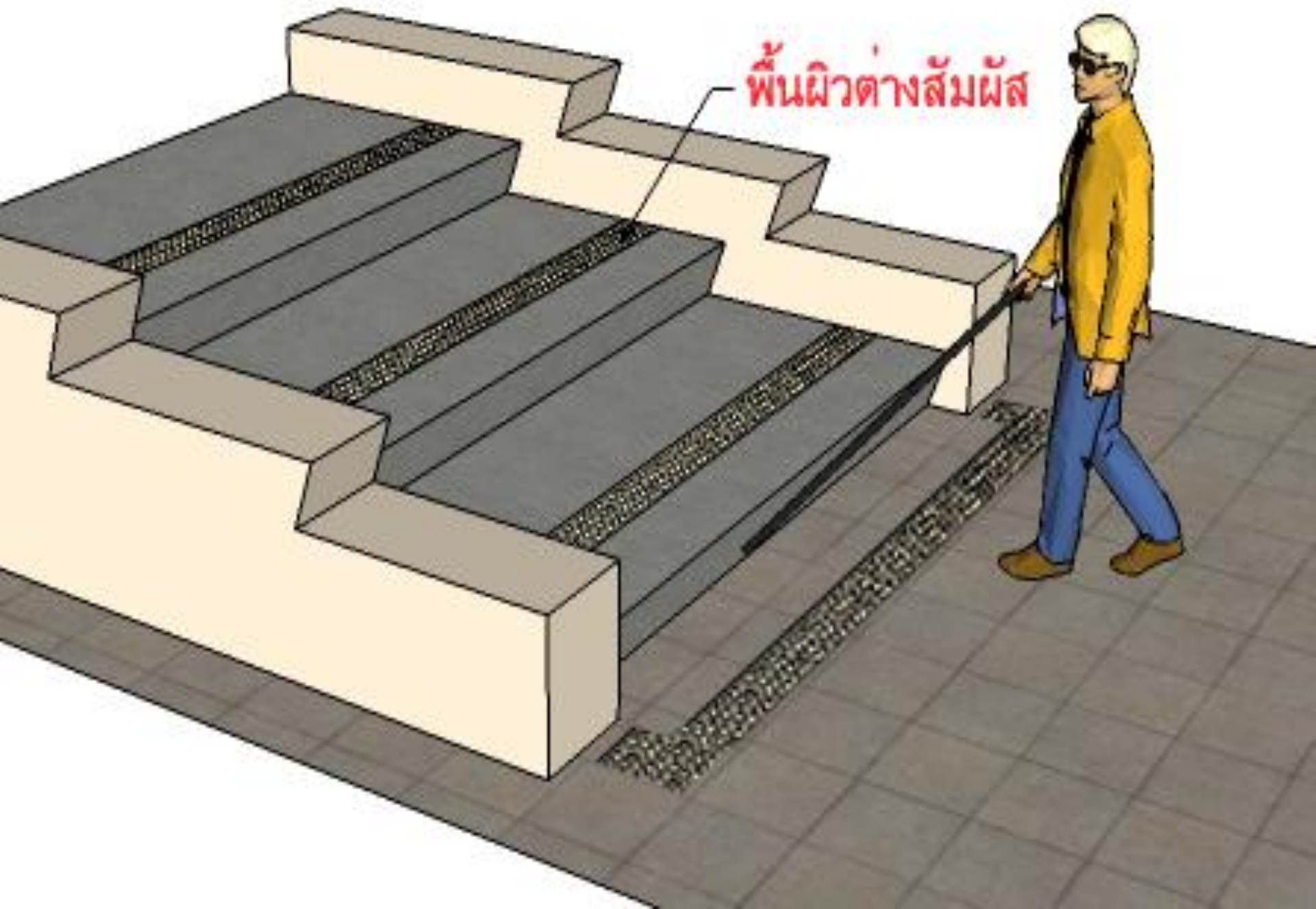
ตาปกติ

ลานสายตาแคบกว่า 10 องศา

ลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

ข้อจำกัด/ปัญหาอุปสรรค

- การอ่าน การเดินทาง การซื้อสินค้าหรือบริการ
- ไม่เห็นสัญลักษณ์ต่างๆ เช่น ป้าย เครื่องหมายสาธารณะต่างๆ
- ข้อเด่น การฟัง ความจำ การอ่านใช้อักษรเบรลล์ หรือภาษาเดซีในการอ่านทางคอมพิวเตอร์

พื้นผิวต่างสัมผัส

ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

- **หูหนวก** = ผู้ที่สูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียง 90 เดซิเบลขึ้นไป
- **หูตึง** = ผู้ที่สูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียงน้อยกว่า 90 เดซิเบลลงมาจนถึง 40 เดซิเบล
- **สื่อความหมาย** = พูดไม่ได้ พูดไม่ชัด หรือพูดแล้วผู้อื่นไม่เข้าใจ

0 เดซิเบล   40 เดซิเบล   90 เดซิเบล

หูปกติ   หูตึง   หูหนวก

ตรวจด้วยคลื่นความถี่ที่ 500 , 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์

ข้อจำกัด/อุปสรรค

- การสื่อสารกับผู้อื่น
- ต้องมีล่ามภาษามือ
- ถูกไล่เลยจากบริการทางสังคม/
เสียเปรียบ
- ความเข้าใจของสังคม

ทางการเคลื่อนไหวหรือทางกาย

- **การเคลื่อนไหว** = บกพร่อง/สูญเสีย
ความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว
ได้แก่ มือ เท้า แขน ขา อาจมาจากสาเหตุ
อัมพาต แขน ขา **อ่อนแรง** แขน ขาขาด หรือ
เจ็บป่วยเรื้อรัง จนกระทบต่อการทำงานของมือ
เท้า แขน ขา
- **ทางกาย** = บกพร่อง/มีความผิดปกติของ
ศีรษะ ใบหน้า ลำตัว และภาพลักษณ์ภายนอก
ของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน

ข้อจำกัด/ปัญหาอุปสรรค

- ความยากลำบากในการดูแลตนเอง / สุขภาพ/ขาดการฟื้นฟู
- ปัญหาผู้ดูแล อาชีพ รายได้
- การศึกษาน้อย เข้าไม่ถึง
- การเคลื่อนที่ลำบาก
- ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและ สิ่งแวดล้อมไม่เหมาะสม

ทางจิตใจหรือพฤติกรรมหรือออสติก

จิตใจหรือพฤติกรรม = ความบกพร่อง
หรือความผิดปกติทางจิตใจ หรือสมองใน
ส่วนของการรับรู้ อารมณ์ หรือความคิด

ทางจิตใจหรือพฤติกรรม หรือออทิสติก

ออทิสติก = บกพร่องทางพัฒนาการ
ด้านสังคม ภาษา/การสื่อความหมาย
พฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีสาเหตุมา
จากความผิดปกติของสมอง แสดงออก
ก่อนอายุ 2 ปีครึ่ง รวมถึงการวินิจฉัย
กลุ่มออทิสติกสเปกตรัมอื่นๆ เช่น
Asperger ด้วย

ข้อจำกัด/อุปสรรค

1. ขาดการคัดกรองตั้งแต่เริ่มแรก
2. ขาดการฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง
3. ครอบครัวไม่ยอมรับ ละเลย/เป็นภาระ
4. ขาดตัวเลขที่ชัดเจน
5. สวัสดิการได้รับยังไม่เพียงพอ เช่น การรักษาพยาบาล สิทธิได้ไม่เต็มที่
6. สถานที่ให้บริการมีน้อย

ทางสติปัญญา

สติปัญญา = มีพัฒนาการช้ากว่าปกติ
หรือมีระดับเชาว์ปัญญาต่ำกว่าบุคคล
ทั่วไป / แสดงออกก่อนอายุ 18 ปี

ข้อจำกัด/อุปสรรค

1. ไม่ได้เรียนหนังสือ
2. ก่อตั้ง/ดำเนินการสมาคม
เองไม่ได้
3. เป็นภาระของครอบครัว

ทางการเรียนรู้

การเรียนรู้ = มีความบกพร่องทาง
สมอง ทำให้เกิดความบกพร่องด้าน
การอ่าน เขียน คิดคำนวณ หรือการ
เรียนรู้พื้นฐานอื่นได้ต่ำกว่าเกณฑ์
มาตรฐานตามช่วงอายุและระดับ
สติปัญญา

หลักการคุ้มครองสิทธิคนพิการ

- การเคารพศักดิ์ศรี ความแตกต่าง และการอยู่ได้ด้วยตนเอง
- การเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิทธิ
- ความเท่าเทียมกันของโอกาส และไม่เลือกปฏิบัติ
- การมีส่วนร่วมในทางสังคมอย่างเต็มที่

สิทธิคนพิการทางการแพทย์

การบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์

- ไม่เสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
- รวมค่าอุปกรณ์ เครื่องช่วยความพิการ
- มีสื่อส่งเสริมพัฒนาการ

เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์
สังคม พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือ
เสริมสร้างสมรรถภาพให้ดีขึ้น

สิทธิคนพิการตามกฎหมาย สปสช.

ประกาศของ สปสช. ท 74

- ฟื้นฟูสมรรถภาพ
- รักษาพยาบาล
- กายอุปกรณ์
- ได้ทุกโรงพยาบาล
- ไม่เสียค่าใช้จ่าย

ประกาศกระทรวงสาธารณสุข 2552

1. ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์
2. ค่ารักษาพยาบาล
3. อุปกรณ์เทียม อุปกรณ์เสริม
4. เครื่องช่วยความพิการ
5. สื่อส่งเสริมพัฒนาการ
6. ค่าห้อง ค่าอาหาร ค่ายา

สิทธิประโยชน์ทางการแพทย์

- (1) การตรวจวินิจฉัย การตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษ
ด้วยวิธีอื่น ๆ ตามชุดสิทธิประโยชน์
- (2) การแนะนำ การให้คำปรึกษา และการจัดบริการเป็นรายกรณี
- (3) การให้ยา ผลิตภัณฑ์ เวชภัณฑ์ และหัตถการพิเศษอื่นๆ เพื่อการบำบัดฟื้นฟู
เช่น การฉีดยาลดเกร็ง การรักษาด้วยไฟฟ้า Hemoencephalography (HEG)
 เป็นต้น
- (4) การศัลยกรรม
- (5) การบริการพยาบาลเฉพาะทาง เช่น พยาบาลจิตเวช เป็นต้น
- (6) กายภาพบำบัด
- (7) กิจกรรมบำบัด
- (8) การแก้ไขการพูด (อรรถบำบัด)

สิทธิประโยชน์ทางการแพทย์

(9) พงศัตถกรรมบำบัด

(10) จิตบำบัด

(11) ดนตรีบำบัด

(12) พลบำบัด

(13) ศิลปะบำบัด

(14) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการได้ยิน

(15) การพัฒนาทักษะในการสื่อความหมาย

(16) การบริการส่งเสริมพัฒนาการ หรือบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

(17) การบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เช่น นวด
ไทย ผิงเข็ม เป็นต้น

สิทธิประโยชน์ทางการแพทย์

- (18) การพัฒนาทักษะทางสังคม สังคมสงเคราะห์ และสังคมบำบัด เช่น กลุ่มสนทนากาการ เป็นต้น
- (19) การประเมินและเตรียมความพร้อมก่อนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ หรือการประกอบอาชีพ
- (20) การฟื้นฟูสมรรถภาพทางการเห็น การสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อม และการเคลื่อนไหว
- (21) การบริการข้อมูลข่าวสาร ด้านสุขภาพผ่านสื่อในรูปแบบที่เหมาะสมกับความพิการ ซึ่งคนพิการเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้
- (22) การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะแก่คนพิการ ผู้ดูแลคนพิการ และผู้ช่วยคนพิการ

(23) การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยครอบครัวและชุมชน การเยี่ยม
บ้าน กิจกรรมการให้บริการเชิงรุก

(24) การฝึกทักษะการเรียนรู้ขั้นพื้นฐาน เช่น การฝึกทักษะชีวิต การฝึก
ทักษะการดำรงชีวิตอิสระสำหรับคนพิการ การฝึกทักษะการใช้
อุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ เป็นต้น

(25) การบริการทันตกรรม เช่น การเคลือบหลุมร่องฟัน เป็นต้น

(26) การให้บริการเกี่ยวกับกายอุปกรณ์เทียม กายอุปกรณ์เสริม
เครื่องช่วยความพิการ หรือสื่อส่งเสริมพัฒนาการ

สิทธิทางการศึกษา

- การศึกษาฟรีขั้นพื้นฐาน ห้ามปฏิเสธ
- การกำหนดโควตาเรียนฟรี
ระดับอาชีวศึกษา และอุดมศึกษา
ทั้งภาครัฐและ เอกชน
- กำหนดให้สถานศึกษาเบิกค่าใช้จ่าย
จากหน่วยงานรับผิดชอบได้
- เริ่มปีการศึกษา 2553 นี้

พ.ร.บ.การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551

- ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
- เลือกสถานศึกษา และรูปแบบการเรียนตามความสามารถ
- ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา
- มีกองทุนให้ยืมอุปกรณ์ เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก ให้ทุนการศึกษา
- ยื่นคำขอที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด
- มีแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล

สิทธิการประกอบอาชีพ/มืงานทำ

เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างอิสระ

เปลี่ยนภาวะเป็นพลังทางเศรษฐกิจ

สิทธิการกู้ยืมเงินประกอบอาชีพ

- รายบุคคล หรือรายกลุ่ม
- ไม่คิดดอกเบี้ย
- ผู้ดูแลคนพิการกู้แทนคนพิการได้
- ชำระคืนรายงวด ภายใน 5 ปี
- มีบุคคลที่น่าเชื่อถือค้ำประกัน

ส่งเสริมให้คนพิการมีอาชีพ

- ให้คนพิการอยู่ได้ด้วยตนเอง
- มีเงินประกอบอาชีพ
- มีกิจการของตนเอง
- มีการฝึกอบรมอาชีพ

เช่น นวดแผนไทยของคนตาบอด

สิทธิคนพิการด้านสวัสดิการสังคม

บริการล่ามภาษามือ

ปัญหาของคนพิการทางการได้ยินที่สำคัญที่สุด คือ การติดต่อสื่อสาร

- ไปหาหมอ
- ไปสมัครงาน
- ไปร้องทุกข์ / เป็นพยานกับตำรวจ
- ไปเข้าร่วมประชุม สัมมนา ฝึกอบรม

ยื่นขอใช้บริการล่ามภาษามือได้ที่ **พก. พมจ.**

การปรับปรุงที่อยู่อาศัย

- ▣ การปรับปรุง ดัดแปลง บ้านพัก
- ▣ เพื่อขจัดอุปสรรคให้อาศัยอยู่ได้ โดยสะดวก และเหมาะสมกับสภาพ ความพิการ ปลอดภัย และถูก สุขอนามัย
- ▣ หากมีฐานะยากจนมากให้พิจารณา ให้บริการเป็นลำดับแรก

ผู้ช่วยคนพิการ

- หากคนมาช่วยคนพิการให้ปฏิบัติกิจวัตรที่สำคัญในการดำรงชีวิต/มีส่วนร่วมทางสังคมได้
- มีค่าตอบแทนให้ผู้ช่วยคนพิการ เป็นรายชั่วโมง ไม่เกิน 6 ชั่วโมง/วัน
- ไม่เกิน 1 ปี ยื่นคำขอต่อเองได้
- จัดทะเบียนขอเป็นผู้ช่วยที่ พก. พมจ.

การช่วยเหลือผู้ดูแลคนพิการ

- ให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรมทักษะ การเลี้ยงดูคนพิการให้ได้มาตรฐาน
- ส่งเสริมการเรียนรู้/ พัฒนาทักษะเพื่อ การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
- สนับสนุนให้มืงานทำ ทั้งรับจ้างและ อาชีพอิสระ การให้สัมปทานหรือ สถานที่จำหน่ายสินค้า จัดจ้างแบบ เหมางานและอื่นๆ

คนพิการที่ไม่มีผู้ดูแล

- มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยและการเลี้ยงดูจากหน่วยงานของรัฐ
- ช่วยเหลือเป็นเงินหรือสิ่งของ การจัดหาครอบครัวอุปการะ การส่งเข้าอุปการะในสถานสงเคราะห์
- การจัดให้มีผู้ช่วยคนพิการ การช่วยเหลือเรื่องอื่นๆ

สิทธิการมีส่วนร่วมทางสังคม

- ๑. การยอมรับและมีส่วนร่วมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองอย่างเท่าเทียม**
- ๒. การเข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ บริการสาธารณะ ผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต**
- ๓. สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่จำเป็นสำหรับคนพิการ**

สิทธิโดยผลของกฎหมาย

- การใช้สัตว์นำทาง
- ใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทาง
- เครื่องช่วยความพิการที่นำติดตัว
- สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ
- ได้รับการยกเว้นค่าบริการ
ค่าธรรมเนียมและค่าเช่า

ติดต่อ กลุ่มกฎหมาย พก.

โทร. 0 2354 3388 ต่อ 104

สนใจ Down Load File นี้ได้ที่

www.nep.go.th

